

1683-2013 PARKAN ESZTERGOM

KIÁLLÍTÁS

Megemlékezés és kiállítás a párkányi csata és Esztergom visszafoglalásának 330. évfordulójáról.

2013. október 18. (péntek) — december 31. (kedd)
Esztergomi Vármúzeum, Nagyterem
Szent István tér 1.

Program:

Kiállítás megnyitó: 2013. október 18., 14.00 óra (Esztergomi Vármúzeum, Nagyterem)

A vendégeket köszönti:

Rezi Kató Gábor - a Magyar Nemzeti Múzeum Esztergomi Vármúzeum Igazgatója

A kiállítást megnyitják:

Henryka Mościcka-Dendys helyettes államtitkár

Külügyminisztérium, Lengyel Köztársaság

Pröhle Gergely - helyettes államtitkár

Külügyminisztérium, Magyarország

Közreműködik: Kecskés Együttes

2013. október 18., 15.30

A Párkányi Csata-Hadijáték - Esztergom, Erzsébet Park

Lengyel, szlovák, magyar hagyományörök részvételével

Védnökök:

Miroslav Lajčák - a Szlovák Köztársaság külügyminisztere

Radosław Sikorski - a Lengyel Köztársaság külügyminisztere

Martonyi János - Magyarország külügyminisztere

A kiállítás rendezői

MNM Esztergomi Vármúzeuma

MNM Balassa Bálint Múzeuma

Városi Múzeum Párkány/Metské Múzeum Sturovo

Muzeum Palac w Wilanowie

Magyar Nemzeti Múzeum

A kiállítás támogatói

Külügyminisztérium, Magyarország

Emberi Erőforrások Minisztériuma, Magyarország

Lengyel Köztársaság Nagykövetsége, Budapest

Lengyel Intézet, Budapest

A kiállítás megtekinthető:

Szlovákiában

Városi Múzeum Párkány/Metské Múzeum Sturovo

Párkány/Sturovo, Vámház köz 2.

2013.09.27-2013.12.31.

valamint

Magyarországon

MNM Esztergomi Vármúzeuma, Nagyterem

2500 Esztergom, Szent István tér 1.

2013. 10.19- 2013.12.31.

www.varmegom.hu

1683 a nagy fordulat éve volt Közép-Európa történelmében. A megelőző fél évszázadban a Habsburg-uralkodók fő célja a törökökkel a békés egymás mellett élésre való törekvés. E cél megvalósítása érdekében még az olyan megalázó békeszerződések megkötésére is hajlandóak voltak, mint 1664-ben a vasvári béke. Úgy tűnt, az osztrák császárok beletörődtek abba, hogy birodalmuk egy része oszmán kézen van és a Kárpát-medencei hadszíntéren fő törekvésük az volt, hogy további területeket ne veszítsenek el.

Ezt a számukra kényelmes állapotot zúzta szét Kara Musztafa, nagyvezír aki a török birodalom belső problémáinak megoldását egy hódító hadjáratban látta. A császári követ minden békeajánlata ellenére a törökök megindultak az osztrák főváros ellen. I. Lipót császár sem tehetett mást: felvette a kesztyűt. Szövetséget kötött Sobieski János lengyel királlyal, majd a török előrenyomulás ütemében fokozatosan kivonta csapatait Magyarországról. Egymagában nem vállalta fel az ütközetet: visszavonult, magára hagyta a

császárvárost, seregeit nyugaton összpontosította. Itt várta be a nyugati osztrák haderőt és a lengyel segélycsapatokat. Ezek egyesülve, Kahlenbergnél –Bécs mellett- szétverték a török főerőt. Világraszóló diadal volt ez, nem csak egy hadsereget, hanem a főerőt verték meg úgy, hogy annak teljes felszerelése a keresztények zsákmánya lett. A XVII. században nem látott még senki ekkora győzelmet, először gondolhatták azt a keresztények, hogy a törökök igenis megverhetők.

I. Lipót ugyan nem kívánta folytatni a háborút, ő békére törekedett keleten, hogy nyugatra küldhesse csapatait, de Magyarország szerencséjére a törökök elutasították a békeajánlatot, Kara Musztafa úgy vélte, maradt elég katonája, hogy 1684-ben folytassa a háborút. Így nem maradt más hátra: Sobieski János és Lotharingiai Károly vezetésével előrenyomultak a keresztény csapatok. A véglegesített hadművelati terveik szerint először a Duna menti várakat kellett felszabadítaniuk, majd a fővárost, Budát elfoglalniuk. E terv értelmében vonultak a Duna bal partján, ahol Párkány erősség (a középkori Kakat falu) mellett 1683. okt. 7-9-én ismét találkoztak a török nagyvezír által kiküldött csapatokkal. A párkányi csata első napján ugyan a lengyel lovasság súlyos veszteségeket szenvedett, de a következő napon a keresztények győzedelmeskedtek: gyakorlatilag elpusztították a török hadat. Fényes bizonyítékát adták a keresztény fegyverek erejének, egy hónapon belül másodszor sikerült megverni a törököket! Sőt, 3 hét múlva, október 20-án már keresztény zászlók lobogtak az esztergomi vár ormán is! Egész Európa elámult. Bebizonyosodott, hogy a keresztény hadaknak lehetősége van legyőzni a törököket. Jobb a felszerelésük, jobb a kiképzésük és jobb a taktikájuk. Úgy tűnik, ez a három győzelem bebizonyította a Nyugat-európai polgároknak, az uralkodóknak és a pápának, hogy érdemes szövetségre lépniük, mert összefogással, a siker reményében szállhatnak szembe az Oszmán birodalommal.

Ennek tudatában jött létre 1684-ben a XI. Ince pápa vezetésével a Szent Liga, amelyhez csatlakozott a Habsburg birodalom, Lengyelország, a Velencei Köztársaság, majd Oroszország, Bajorország és a szász és a bradenburgi választófejedelem. E szövetség sikeres hadjáratokat folytatott a török ellen. Így a keresztény seregek együttes erővel képesek voltak kiszorítani hosszú idő után Magyarországról és a balkánról az Oszmán birodalmat.

Annak, hogy Magyarország és Szlovákia ma de facto európai állam - szükséges feltétele volt a török megszállás felszámolása, mely a lengyel király nélkül nem valósulhatott volna meg. A két diadal egész Európa történelmének szerves része, olyan kötődés a népeink között, melyre minden időkben szüksége van, de kiváltképpen most, az Európai Unióban

A csaták jelentőségéről az utókor nem felejtkezett el, a XIX század óta tartanak megemlékezéseket a helyszíneken, A 330. évforduló tiszteletére a három elsősorban érdekelt nemzet közintézményei fogtak össze, hogy egy közös szövegre épülő, de a helyi múzeumi leleteket bemutató kiállítással és konferenciával emlékezzenek.